Posamezna številka stane 20 v.

21. številka. Maribor, dne 15. marca 1918 Letnik X.

Naročnina listu: --
Celo leto . . K 12·—
Pol leta . . . „ 6·—
Četrt leta . . „ 3·—
Mesečno . . . „ 1·20
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . „ 15·—
Posamezne številke -- 16 vinarjev. -

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 18 vin. od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik popust.
„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo Maribor Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Neporavnani spori.

Cesar Napoleon I. je ob neki priliki rekel: „Če bi ne bilo religije, bi se ljudje pobijali zavoljo najlepše ženske in najboljše kruške.“ Napoleon je bil izboren poznavalec človeške narave in njene velike poželjivosti, katere ne more ukrotiti nobena človeška moč, kvečjem moralna sila, ki izvira iz religije, iz zavesti odgovornosti pred Bogom, ostrim sodnikom in dobrotljivim očetom, ki človeški slabosti prihaja na pomoč s svojo milostjo.

Iz neukročene poželjivosti se porajajo spori in poboji v zasebnem življenju. Iz neukročene poželjivosti se porajajo spori v mednarodnem življenju, nasprotstva med narodi in državami. Iz neukročene poželjivosti se je razvnela svetovna vojna. Če bi bila religija pravec mednarodnega življenja, če bi se bilo razmerje med posameznimi državami uravnavalo po krščanskih načelih resnice in pravice, bi nikdar ne bila zabučala bojna troblja, ki je klicala in še kliče ne samo Evropo, marveč skoraj ves svet na to vojno. Ker pa so velike evropske države krščansko religijo izključile kot činitelj vladstva ter prepustile vladne vajeti zgolj pokvarjeni človeški naravi, je furija poželjivosti po bogastvu in vživanju tirala države k medsebojnemu tekmovanju ter jih je natirala k medsebojnemu pobijanju.

Poželjivost po gospodstvu in dobičku je rodila spor med Anglijo in Nemčijo. Če bi ne bilo tega spora, bi tudi svetovne vojne ne bilo. Anglež ne bi žrtvoval milijarde premoženja in stotisoče in milijone ljudi, če bi ne šlo zoper Nemčijo, katera ogroža njegovo svetovno gospodstvo. Svetovni gospodar bo in ostane tisti, ki končno ostane zmagovalec. Dosedaj 3 in pol leta trajajoči vojni se še ni posrečilo ta spor le količkaj poravnati, marveč čim dalje traja vojna, tem bolj se ta spor zavozljava.

Mir na vzhodu, sklenjen z Rusijo, je ta spor poostril. Anglež z zavistjo gleda razširjevanje Nemčije na vzhodu in njeno gospodstvo nad Rusijo in njenimi pokrajinami, zlasti onimi, ki so popolnoma prišle pod nemško nadoblast ali vsaj pod nemško nadzorstvo. Zavisti se pridružuje bojazen nad naraščevanjem nemške moči.

Tej angleški nevoščljivosti in bojazni je zadnje dni dal duška angleški minister Lord Cecil, ki je rekel: „Mi si niti ne moremo predstavljati, kako strašno resna je nevarnost nemškega prodiranja v Rusijo. Nemčija ima pred očmi orjaško delo zavojevanja sveta. Le poglejmo na zemljevid, kaj je že storila. Zasedla je baltiške province tja gor skoraj do Petrograda. Kar se tiče Finske, je poslala čete na Alandske otoke ter sklenila s Finci nekako pogodbo, ki osvaja za Nemčijo finsko zunanjo politiko. Na ta način ima v rokah vse ruske sile ob Vzhodnem morju ter pušča Rusiji dohod do morja samo še v Arhangelsku in ob murmanski obali. Nemčija bo zasedla na jugu Odeso in zahteva, da Rusija vrne Turčiji pristanišča na vzhodu Črnega morja. Nemčija ima i namen nadomestiti bagdadsko železnico z novo progo proti vzhodu preko Kavkazije in severne Perzije. In pri tem so jo podpirali vede ali nevede krajevni ruski boljševiki. Tudi Armenci so zopet izročeni Turčiji. Pred kratkim smo odposlali majhen vojaški oddelek, ki naj bi prodrl od Bakuja v Kavkazijo. To so preprečili boljševiki sporazumno z nemškimi in turškimi agenti. Dva ali tri tedne je bil oddelek tam, toda popolnoma odrezan, ker so bile brzojavne proge v Tiflis razdejane. Na zemljevidu vidimo, kako strašne zavojevalne namene ima še Pruska. Načrt, uničiti Francosko, se je ponesrečil. Nemci pa imajo še vedno pred očmi načrt, zavojevan na vzhodu. To je cilj Nemčije. Vse govoričenje o gibanju Nemčije z demokratično smerjo je neverjetno. Sedaj je vojaško gospodstvo nad nemškim narodom še neomajno. Spor med Anglijo in Nemčijo torej traja naprej z nezmanjšano silo. Borba se bo nadaljevala s pomnoženo močjo.

Kot vestni kronisti tudi beležimo spsmenico, ki jo je glede na angleško-nemški spor poslal cesarju Karlu znani dr. Lammasch, mož odlično katoliškega miš,jenja in eden najbolj uglednih učiteljev mednarodnega prava na svetu. O tej spomenici poroča nemški zgodovinar Friedjung v nemškem listu „Vossische Zeitung“ sledeče:

„Lammasch je nedavno napravil poskus, da bi odtrgal Avstro-Ogrsko od zavezništva z Nemčijo. V spomenici, poslani cesarju Karlu, je razvil mnenje, da bi morale zapadne velesile nadaljevati vojno že zaradi tega, ker se jim srednjeevropska zveza zdi — nevarna. Prišli bi torej miru bližje, če bi avstro-ogrska vlada izjavila, da se namerava po sklenjenem miru odpovedati zvezi z Nemčijo. Častivredna oseba, ki je prečitala to spomenico in kateri se mora brezpogojno verovati, mi je naznanila, da je profesor Lammasch priporočal, da se to spomenico pošlje ne samo v London in Pariz, ampak da se naj o njej obvesti tudi cesar Viljem, da bi se tako ne obdolžilo avstro-ogrske politike, češ, da je dvojezična. Ta namera, ki se ne more več imenovati naivne, marveč naravnost nevarno, se je izjalovila, kakor se vsled zavezniške zvestobe cesarja Karla ni moglo drugače pričakovati. Grof Czernin je nastopil z vso močjo nasproti in je ponudil celo svojo ostavko, če bi se kaj takega sprejelo. Cesar ga je zagotovil svojega zaupanja in minister zunanjih zadev je dobil pooblastilo, da je imel govor, v katerem je zagotovil, da bode monarhija (Avstrija) Strassburg z orožjem ravno tako branila, kakor so nemške čete branile Trst proti Lahom.“

Frankfurtarske cvetke iz nemškega shoda v Št Ilju.

Poročali smo že na kratko o shodu, ki so ga priredili minulo nedeljo Nemci v Št Ilju To kar se je govorilo na tem shodu, presega že vse meje in mislimo, da bi se pregrešili toliko proti svoji časnikarski, kolikor proti svoji narodni dolžnosti, ko bi molčali na vse nesramnosti, ki so jih minulo nedeljo klatili v Št. Ilju.

Osobito treba, da se pobavimo nekoliko obširneje z govorom slovenskega rojaka, sedaj velenemškega dr. Mravlag a (Mravljaka). Človek je pričakoval, da bo dr. Mravlag kot akademično izobražen človek tudi govoril, kakor bi se spodo-

LISTEK.

Peter Preradović.

K stoletnici njegovega rojstva.

Kako čudno se dviga pred našim duhom podoba moža v generalski uniformi v tem, v ubojito železje ukovanem času! Zdi se mi, da je v njem utelešena cela jugoslovanska ideja, ki iz kraljestva duhov stopa na tužno jugoslovansko zemljo. Bolj primernega okvira za stoletnico Preradovičevega rojstva bi ne mogla najti niti najbolj bujna umetnikova domišljija, kakor nam ga podaja veličastno-resna sedanjost l. 1918.

1. Pesnikovo življenje.

Peter Preradović se je rodil v Grabrovnici, v vasi bivše vojaške granice, dne 19. marca 1818. Njegov oče Ivan, rojen graničar, se je bojeval v napoleonskih vojnah in se je od navadnega vojaka povspel do častnika ter l. 1820 stopil v pokoj. Šele v 8. letu je začel mali Peter zahajati v šolo. Dovršivši 3 razrede ljudske šole, je prišel v vojaški zavod v Belovar, l. 1830 pa je bil sprejet v vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu. V akademiji se je učil prav dobro in celih osem let je bil vedno prvi v svojem razredu. Ko se je v višjih razredih začel učiti humanističnih študij, je začutil v sebi pesniško žilo. L 1834 je strahovit požar uničil skoraj celo Dunajsko Novo mesto. Profesor pesništva je dal svojim učencem nalogo, naj v obliki pesmi opišejo ta strašen pogoček. Tedaj je Preradović zložil prvo svojo pesem, seveda v nemškem jeziku in profesor ga je pohvalil, kar mu je dalo novega poguma za pesništvo.

Ko je dovršil akademijo, je prišel l. 1838 kot poročnik k ogrskemu polku 33, ki je bil takrat nastanjen v Milanu. Na potu k svojemu polku je obiskal svojo priletno mamico in sestrico. V Zagrebu mu je prišlo nekaj na uho o novi — takrat ilirski — književnosti, o dr. Gaju in odporu Hrvatov proti Madžarom. Toda Preradović je bil vzgojen popolnoma v nemškem duhu in se ni zmenil za to. Prišedši domov, ga je zbodlo v srce, ko je videl, da je v tujini celo pozabil rodni jezik svoje matere ter se ni mogel pogovarjati z materjo in sestrico, ki nista znali drugega jezika ko hrvaški. Mesec dni, kar je bil na dopustu, se je naučil za silo zopet hrvaški, da se je mogel pogovarjati vsaj o vsakdanjih rečeh. Pri polku je našel več rojakov, a vsi so bili vzgojeni v nemško-vojaškem duhu in le redko je kateremu prišlo na pamet, spregovoriti kako besedo v hrvaškem jeziku. Nagnjenje k pesništvu pa še ga ni zapustilo, mnogo se je pečal z nemškim pesništvom in potrošil ogromno denarja za nemške knjige. L. 1840 je prišel k polku zaveden Hrvat Ivan Kukuljević in ta ga je navduševal za hrvaško književnost, opozarjajoč ga na bogatstvo starega dubrovniškega pesništva. Toda Kukuljević je kmalu odšel od polka in Preradović je zopet na vse pozabil. L. 1842 pa je bil njegov polk prestavljen v Dalmacijo. Na potu tje se je za 14 dni ustavil v Benetkah, kjer je našel društvo hrvaških častnikov, zavednih narodnjakov. Dali so si besedo, da mu v Zader pošljejo hrvaško pozdravno pesem, on pa mora odzdraviti tudi v hrvaškem jeziku. S teško muko je v Zadru skoval to pesem, kakor sam pravi, slabo po slogu in po jeziku. Toda prvi poskus je bil storjen. V Zadru se je seznanil s književnikom Antonom Kuzmaničem, ki se je ravno takrat pripravljal na izdavanje lista „Zora dalmatinska.“ Ni mu dal miru, dokler mu ni obljubil, da mu za prvo številko spiše primerno pesem. Preradović se je branil in izgovarjal, kar se je mogel, pa nič ni pomagalo in na svoje čudo je z nenavadno lahkoto sestavil glasovito pesem „Zora puca, bit će dana“ S tem je bil nadarjeni pesnik pridobljen za narodno knjigo, začel je proučevati hrvaški jezik in pesnike, pesmi so mu vrele iz srca druga za drugo in že l. 1846 je izdal prvo zbirko svojih pesmi „Prvenci“ in jo posvetil svoji zaročenki. L. 1846 je bil kot nadporočnik prestavljen v Pešto, ker je poveljnik njegovega bolka hotel preprečiti njegovo ženitev z nelo zadersko krasotico. Ker je pa Preradović ostal odločno pri svojem sklepu, je čez nekaj časa smel nazaj v Zader. Na potu se je ustavil v Zagrebu, kjer ga je Stanko Vraz seznanil z vsemi zagrebškimi odličnjaki in književniki. L. 1847 je s svojim polkom moral nazaj v Italijo, najprej v Videm, potem v Pavijo, kjer ga je zatekla italijanska revolucija. L. 1848 se je udeležil bojev blizu Mantove ter je v juniju postal stotnik. Ko so izgnali Piemonteze iz avstrijske Italije, je dobil dopust in odšel v Dubrovnik, kjer se je poročil s svojo nevesto.

Med hrvaško-ogrsko vojno je bil član vojnega sveta v Zagrebu, ko je ta bil razpuščen, ga je leta 1851 ban Jelačič pridelil zagrebškemu poveljstvu. Istega leta je izdal zbirko svojih pesmi „Nove pjesme.“ V jeseni l. 1852 je postal major v graničarskem

bilo za doktorja prava in da bo operiral le z argumenti in trditvami, ki bi mogli obstati tudi pred morebitno kritiko. Toda njegov govor se je gibal na isti višini, kakor razni članki in notice v »Marburgerci«, »Wachterci« in »Štajercu«. Politično obrekovanje, potvarjanje in zavijanje resnice, to so bila sredstva s katerimi je operiral dr. Mravlag.

Shod bi se bil moral vršiti pod streho, ker je bil tako naznanjen politični oblasti, a vršil se je pod milim nebom, za kar treba posebnega oblastvenega dovoljenja. Tega dovoljenja sicer Nemci niso imeli, a so vendar le zborovali pod milim nebom. Navzoči vladni zastopnik nadkomisar pl. Schaffenrath pa je na to molčal. Slovencem v Celju niso dovolili niti zborovanja v zaprtih prostorih, Nemci pa smejo neovirano zborovati celo pod milim nebom in hujskati na naši slovenski zemlji proti nam Slovencem. Tukaj se je zopet enkrat pokazalo, kako se meri pravica Nemcem, kako Slovencem: Nemcem je dovoljeno vse, a Slovenci moramo lepo molčati, plačevati davke in dajati rekvizicijskim komisijam zadnjo vrečo krompirja in zadnjo kilo masti.

Nemci so nagnali vkup vse, kar so mogli iz sosednih nemških vasi, iz Maribora je bilo kakih 100 oseb, a vzlic temu vseh zborovalcev, z ženskami in otroci vred ni bilo čez 250. Ljudstva na shodu ni bilo, posebno ne domačega ljudstva.

Glavno besedo na shodu je imel, kakor smo že omenili, dr. Mravlag. Začel je z dogodki leta 1914. Spodnještaj. Slovenci so baje bili v zvezi s Srbijo. To so pokazale številne aretacije Slovencev. Ker pa nobeden aretirancev ni bil obsojen radi veleizdaje in so se vse ovadbe izkazale kot neutemeljene, mora priznati tudi dr. Mravlag, da se je marsikje streljalo preko cilja. Toda kdor bi mislil, da bo dr. Mravlag izvajal iz tega priznanja tudi primeren logičen zaključek in dalje priznal, da so bili Slovenci po nedolžnem preganjani, bi se zelo motil. Ovadenim in aretiranim se ni moglo ničesar dokazati, ker so se, tako je rekel ta gospod, aretacije izvršile prepozno in so krivci imeli časa dovolj, da so mogli odstraniti in uničiti dokaze svoje krivde. Ko bi se bile aretacije in hišne preiskave izvršile pravočasno, pa bi bil prišel na dan silen obtežilen materijal, iz katerega bi bilo brezdvomno dokazano, da so bili spodnještajerski slovenski voditelji v veleizdajniških zvezah s Srbijo. Vse to je dr. Mravlag pripovedoval z neko drznostjo, kakor, da bi bil on videl resoni bajni silni veleizdajniški materijal, ki so ga aretirani spodnještajerski Slovenci uničili in spravili v stran.—Veroval seveda v to svojo ravno tako krivično, kakor nesramno trditev seveda še sam ni, a to nič ne dene; njegovi backi so to verovali.

Obljubil je tudi, da bo prečital tekom govora več člankov in notic iz slovenskih časopisov, iz katerih bo razvidna veleizdajniška in hujskajoča pisava slovenskega časopisja. Prečital je tudi res par stavkov iz dveh »Slovenčevih« člankov iz leta 1912 in istotako par stavkov iz nekega članka »Zore« leta 1912. To je bil ves dokazni materijal dr. Mravlaga.

Dr. Mravlag je tudi rekel, da so Avstrijo sklopili skupaj Nemci. Trditev, da je Avstrija nastala potom ženitev v cesarski rodbini, ni resnična in rek: »Tu felix Austrija nube« (Ti srečna Avstrija se ženi) ne velja. Z vseh teh ženitev ne bi bilo nič, ko bi pri njih ne bili drugovali Nemci s svojo krvjo. Tu je dr. Mravlag zopet enkrat udaril resnico s hlodom po glavi. Saj je vendar neutajljivo zgodovinsko dejstvo, da so ravno Jugoslovani prelili največ krvi za dinastijo na vseh mogočih bojiščih Evrope. Toda takemu človeku kakor je dr. Mravlag za eno neresnico več ali manj seveda ni nič.

Tudi o cesarski hiši je dr. Mravlag govoril tako, da se je naravnost čuditi, kako je navzoči vladni zastopnik nadkomisar pl. Schaffenrath mogel molčati na vse to. Ko bi kak Slovenec govoril kaj podobnega, bi ga takoj stavili pod obtožbo, a takemu nemškemu advokatu je vse dovoljeno.

O dr. Korošcu je dr. Mravlag rekel, da je postal vsled veleizdaje »hoffähig«. Kakor je dr. Mravlag zatrjeval, hodi dr. Korošec v cesarskem dvoru kar tako ven in noter in navzoči nemški backi so morali dobiti utis, da igrata cesar in dr. Korošec vsak dan tarok skupaj.

Dalje je dr. Mravlag rekel, da delamo Slovenci sistematično na to, da bi sodišča napolnili s slovenskimi sodniki. Vsled tega sistematičnega dela so danes sodnije prenapoljnjene s slovenskimi sodniki, dočim nemških sodnikov takorekoč niti ni več! Človek se mora prijeti za glavo nad to drzno in nesramno neresnično trditvijo, a dr. Mravlagovi backi so seveda verovali tudi to.

Kakor s sodniki je tudi z odvetniki in notarji, a v zadnjem času so začeli tudi urade političnih oblastnij preplavljati slovenski konceptni uradniki! To se je upal trditi dr. Mravlag dasi v vsej politični službi na Spodnjem Štajerskem ni niti deset slovenskih konceptnih uradnikov.

Po stari navadi naših Nemcev je hotel tudi dr. Mravlag konstruirati razliko med slovenskimi voditelji in slovenskim ljudstvom. Slovensko ljudstvo je dobro, želi živeti z Nemci v miru, a hujskači so le voditelji. Obljubil je tudi, da bodo sklicali shode tudi v popolnoma slovenskih krajih. Kakor da bi Št. Ilj ne bil popolnoma slovenski kraj! Če je »Südmarka« naselila v Št. Ilju nekaj švabskih priseljencev, ostane ta kraj zato še vedno popolnoma slovenski! Toda, ako je to slovensko ljudstvo tako dobro, kakor to zatrjuje dr. Mravlag, zakaj temu ljudstvu ne privoščijo on in njegovi drugovi slovenskih šol, zakaj mu ne privoščijo domačih, slovenskih sodnikov, ki bi ga razumeli ne le po črki, ampak tudi po duhu, zakaj ne privošči temu ljudstvu tudi drugih slovenskih uradnikov itd.? Dr. Mravlag nam na to vprašanje seveda ne bo odgovoril, a odgovorimo mi: Slovensko ljudstvo je za Mravlaga in nj. družbo dobro, dokler jim prinaša mleko, jajca, zabelo itd., dokler jim služi molče za hlapce, dekle in težake, to je vse dotlej, dokler prepušča Nemcem molče ulogo gospoda, a se samo zadovoljuje z ulogo hlapcev in sužnjev. Kakor hitro pa se Slovenec dvigne in pravi Nemcu: »Čakaj prijatelj, tako se midva nisva zgovorila, da boš ti igral vedno le ulogo gospoda, a jaz ulogo hlapca, dajva si ti ulogi lepo razdeliti: vsak nekoliko gospodarja in vsak nekoliko hlapca«, potem ni več dober Slovenec, dober slovenski kmet, potem je že hujskač in veleizdajalec!

Mravlag je tudi povedal, da zahtevajo Slovenci v Mürzuschlagu, Ljubnu, Donawitzu itd. slovenske šole in rekel je, da bodo te šole tudi dobili, ker imajo zakonito število otrok. To je vsekako zelo dragoceno priznanje.

Konečno je tudi izjavil, da je vsakdo dolžan zastaviti vse najboljše za svoj narod. Pri tem ni niti zardel, da dela on ravno nasprotno, proti svojemu narodu, mesto za njega. Pri tem ima vendar neko opravičilo — namreč, da se ne more reči, da zastavlja svoje najboljše v korist nemškega naroda, ker politična laž, denuncijacije in pačenje resnice pač niso stvari, ki bi zaslužile kak superlativ v dobrem smislu. Ako so pa to dr. Mravlagove najboljše strani, potem ga prepuščamo drage volje Nemcem.

Možakar je tudi zatrjeval, da se za jugoslovansko propagando zlorablje tudi cerkev. Dokaz za to trditev je seveda ostal dolžen, kakor dokaz za vse druge svoje trditve.

Grozil je tudi z puntom, ako bi prišlo do jugoslovanske države. Možakar se menda že veseli, da bo on oberkomandant nemške vstaške armade proti jugoslovanski državi. Toda on ni nasproten le jugoslovanski državi, on je tudi proti razdelitvi dežel po okrožjih. Pomislite samo, da bi se v tem slučaju mogoče zgodilo, da pride celo Št. Ilj v kako jugoslovansko okrožje! To pa bi bil ravno tak vrag, kakor jugoslovanska država. Okrožja na Češkem, to je že prav, toda na jugu! To pa ne. Tu mora ostati vse pri starem, samo še nemški državni jezik in drugi nemški »belangi« se morajo uzakoniti! In zakaj vse to? Dr. Mravlag nam je tudi to povedal: »Weil wir für unsere Brüder aus dem Reiche den Weg zur Adria frei halten müssen« — ker moramo držati za naše brate iz rajha prosto pot do Adrije!

Kaj Avstrija, kaj avstrijski državni interesi! Tako mora biti, kakor hočejo Nemci, ako ne, naj pa vse skupaj vrag vzame!

Za dr Mravlagom je govoril v imemu nemških protestantskih naseljenov neki Amon. Ta je tožil, da nemški naseljenci že danes ne morejo dobiti slovenskih težakov in poslov. Torej zato smo jim dobri Slovenci, da bi jim služili kot težaki, hlapce in dekle. V čast našemu ljudstvu pa je, da neče k priseljenim protestantovskim Nemcem niti na delo in v službo. Ako je za nas že danes tako hudo — je rekel ta gospod Amon — kaj bi bilo šele, ko bi prišlo do jugoslovanske države. Ne kazalo nam bi drugega, kakor spraviti svoje culice in se vrniti, od kjer smo prišli. Tako je rekel gospod Amon.

Neki Matschke je povedal, da hočejo Nemci spraviti v svoje roke vso slovensko zemljo in na njej naseliti Nemce.

Neki dr. Ursinn z Dunaja pa je proslavljal Nemčijo, rekel, da je 80 milijonov Nemcev premagalo ves svet in da že obračunajo tudi s to peščico Slovencev. In vendar se nas tako boje! Ta dr. Ursinn je tudi izjavil, da je narodnost nad državo. Ako povemo kaj takega Slovenci, smo veleizdajalci, ako pa kaj takega pravijo Nemci, je seveda vse v redu in prav. Ta govornik je ob burnem pritrjevanju zborovalcev tudi strastno napadal katoliško cerkev in duhovščino. To pa nemških krščanskih socialcev seveda ne bo oviralo, da ne bi ostali še nadalje zvesti zavezniki te čestite družbe.

Konečno je učitelj Gerdun predlagal resolucijo, v kateri je rečeno uvodoma, da je na shodu tudi precejšnjo število Slovencev. Poleg običajnega protesta in že znanih nemških zahtev se je v predlagani resoluciji zahtevalo od nemških poslancev, naj v danem slučaju vstopijo v opozicijo. Toda to dr. Mravlagu ni bilo po volji. Predlagal je, da se na mesto »v danem slučaju«, postavi »Takoj«. Ta predlog je bil sprejet. Nemški poslanci morajo toraj takoj stopiti v opozicijo, ako ne, jim izreče dr Mravlag strogo nezaupnico. Naše poslance bo zelo veselilo, ako dobé nove zaveznike v boju proti dr. Seidler-ju.

---

polku in poslan zopet v Italijo. L. 1854 je bil poklican k vrhovnemu poveljstvu na Dunaj. L. 1855 mu je umrla najprej hčerkica in potem žena, ki ga je pustila vdovca z dvema majhnima otrokoma.

Ta nesreča je pesnika tako potrla, da ni več vzdržal na Dunaju, prosil je za prestavo. Poslali so ga k banskemu polku v Glino. Za vojne l. 1859 je bil pri vojski v Trstu in v Postojni ter je istega leta postal polkovnik. Po končani vojni je tri leta služboval pri deželnem poveljstvu v Temešvaru, l. 1865 se je drugič oženil ter bil prestavljen v Verono. L. 1866 se je zopet udeležil vojne, potem je prišel v Arad, postal general in bil prestavljen na Dunaj, kjer je ostal do svoje smrti. Zadnja leta je bolehal na otekline slezena, iz česar se je razvila vodenika in 18. avgusta l. 1872 je izdihnil dušo. Pokopan je bil najprej na Dunaju, a l. 1879 so njegove ostanke prepeljali v Zagreb in jih shranili v skupni arkadi narodnih velikanov. Na njegovem grobu so vklesane lepe besede iz njegove pesmi „Putnik“, ki se nanašajo na domovino:

„U tvom polju daj mu groba,
Tvojim cvičećem grob mu kiti!“

Dalje sledi.

Jugoslovanska deklaracija.

Jugoslovanskemu klubu so došle sledeče izjave za deklaracijo: 1. 656 faranov župnije Poljčane je navzlic protiagitacije različnih faktorjev podpisalo izjavo za deklaracijo ter izreklo zaupanje v delovanje Jugoslovanskega kluba. 2. Občinski zastop občine Višnjevasi pri Celju se je v seji z dne 24. februarja 1918 izrekel soglasno za deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter izrekel njegovim članom popolno zaupanje. 3. Občinski odbor občine Šikole pri Ptuju se pridružuje z dopisom z dne 10. februarja 1918 deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter mu izreka zahvalo in zaupanje za njegovo dosedanje delovanje. 4. V seji z dne 3. februarja 1918 se je občinski odbor občine Boračeva pri Ljutomeru soglasno izrekel za deklaracijo Jugoslovanskega kluba. 5. 251 mož in fantov ter 364 žen in deklet občine Logarovci pri Ljutomeru je podpisalo izjavo za majniško deklaracijo. 6. Za izjavo Jugoslovanskega kluba se je izreklo z dopisom z dne 28. febr. 1918 344 oseb občine Mala Nedelja pri Ljutomeru. 7. Občinski odbor Novacerkev pri Celju je v svoji seji dne 2. februarja 1918 soglasno sklenil se pridružiti izjavi jugoslovanske deklaracije. 8 Katoliško kmetijsko bralno društvo v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu se je na svojem občnem zboru dne 24. svečana enoglasno pridružilo deklaraciji Jugoslovanskega kluba, ter je izreklo popolno zaupanje poslancem tega kluba osobito pa njegovemu načelniku dr. Korošcu. 9. Občinski odbor Žice v Slov. goricah zahteva, da se prejkoprej združijo vsi Jugoslovani v

samostojno jugoslovansko državo v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba, ker vidi edino v tem rešitev slovenskega naroda. 10. Krajni šolski svet Sv. Martin na Paki je v svoji redni seji dne 2. svečana 1918 soglasno sprejel predlog, v katerem se pridružuje z navdušenjem majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba in izreka zaupanje vsem poslancem tega kluba. 11. Občinski odbor Pušenci pri Ormožu je sprejel v seji dne 17. februarja soglasno resolucijo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba, ter je izrekel klubu popolno zaupanje. 12. Občinski odbor občine Sv. Križtof pri Laškem je v seji dne 17. februarja 1918 enoglasno sklenil, da se pridruži deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter izreče temu popolno zaupanje. 13. Potom župnega urada Črnagora pi Ptuju je vposlalo 92 mož in mladeničev ter 242 žen in deklet trške občino Ptujska gora izjavo, v kateri se pridružujejo klicu trpečih miljonov po skorajšnjem miru, ne miru sile, ampak pravice, sporazumljenja in popolnega samoodločevanja vseh narodov. Dalje zahtevajo, da se prejkoprej združijo vsi Jugoslovani monarhije v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba. 14. Občine Zabovci, Bukovci, Prvenci in Borovci pri Ptuju so enoglasno v svojih izjavah z dne 30. januarja 1918 izjavile se pridružiti deklaraciji Jugoslovanskega kluba. 15 Občinski zastop občine Roginskagorca pri Šmarju je v svoji seji dne 10. svečana soglasno sklenil, da odobrava majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter mu izreče svojo zahvalo in zaupanje za dosedanji odločni njegov nastop. 16. Člani načelstva in nadzorništva posojilnice na Frankolovem pri Celju ugovarjajo pri skupni seji dne 3 marca najodločneje proti neznosni nadutosti Vsenemcev, ki odrekajo vsem narodom razun sebe pravico do svobode in življenja. Pridružujejo se izjavi majniške deklaracije Jugoslovanskega kluba in prosijo istega, naj se ne dá pri obrambi pravic zatiranega jugoslovanskega prebivalstva uplašiti od nobenih grožnj vsenemške besnosti in gluposti v svesti da za njim stojijo kakor en mož vsi zavedni Jugoslovani.

V župniji Sv. Venčesla je podpisalo 90 žen in deklet jugoslovansko deklaracijo. Podpisi so se nabrali brez agitacije. Pola je bila razpoložena in se ni nosila od hiše do hiše. Vsaka podpisovalka je torej morala napraviti pot do hiše podpisovanja. Le nekatera dekleta so se bale podpisati, češ, da bodo potem morale na vojsko ali v Srbijo ali bogve kam. Teh izgovorov si niso same izmislile, ampak je jih kak šnopsar zmotil ali pa ptujski evangelij.

Duhovščina dekanije Videm ob Savi se pridružuje deklaraciji »Jugoslovanskega kluba« z dne 30. majnika 1917 za zedinjenje vseh Jugoslovanov pod habsburškim žezlom.

Krajni šolski svet Zakot pri Brežicah se pridružuje deklaraciji Jugosl. kluba z dne 30. majnika 1917.

Krajni šolski svet na Prihovi se je dne 24. februarja t. l. izjavil za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917.

Deklaraciji z dne 30. maja 1917 se pridružujejo z navdušenjem Slovenci in Slovenke obmejnih občin Remšnik, Kleinradl, Kornrigl in Altenbah. Sledi 240 podpisov. — Slovencev je še sicer veliko več, pa mnogi so se dali prestrašiti od raznih podkupljenih odpadnikov, ki so strašili z neverjetno neumnimi strašili ter razburjali ljudi. Pravili so, da bo vsak, ki se podpiše, zaprt, obešen, tepen itd. Izdajalci smo baje, pod Srba silimo, vojsko hočemo nadaljevati in ne vem, kaj še vse. Višek zlobe in hinavščine pa je, da so nas ti »prijatelji« šli orožnikom tožit ali denuncirat. Nemec pravi: »Der größte Schuft im ganzen Land, ist und bleibt der Denunziant.« — Dobili pa so počen groš in dobili ga še bodo, ko bomo z njimi pometli ob pravem času. Našo vrlo Marijino družbo je sicer nekdo, od kogar nismo pričakovali, grdo napadel; pa tudi on bo prišel še na račun. Čez sedem let vse prav pride. Hujskačem in podkupljenim odpadnikom pa svetujemo, naj se pomirijo, sicer jim bomo stopili pošteno na prste. Poskrbljeno je da jim rogovi ne bodo zrasli do oblakov. — Več Remšničanov.

Izjavo za jugoslovansko deklaracijo so podpisale žene in dekleta župnije Sevnica ob Savi, skupaj 1095 (poprej že 70, torej vseh 1165) in sicer: trg Sevnica 147, Drožanje 73, Žigarski vrh 104, Orehovo 43, Stržišče 54, Čanje 39, Vranje 72, Žurkovdol 89, Metenvrh 100, Pečje 44, Šmarje 108, Ledina 160 in Brezovo 62.

Državni zbor.

V torek, dne 12. marca, je državna zbornica najprvo čestitala cesarju k lojstvu četrtega princa in je nato razpravljala o zakonu radi odškodnine za politično preganjane. Država je po zakonski predlogi dolžna dati odškodnino za protizakonita kršenja tekom vojske, država je dolžna dati odškodnino osebam, ki so bile neopravičeno težko ranjene ali usmrčene ali zaprte. Po načrtu justičnega ministra Schauerja imajo pravico do nekake nagrade ali odškodnine samo osebe, ki so bile čez tri mesece protipravno v zaporu ali jim je bila osebna svoboda oblastveno omejena. Zakon je v vsakem oziru pomanjkljiv. To skrpucalo, ki v gobenem oziru ne zasluži besede zakon, je vzbudilo v Jugoslovanskem klubu veliko razočaranje.

Justični minister pl. Schauer, ki je nadrobno razpravljal o vladnem predlogu in ga priporočal za sprejem, se je hotel celo nekoliko ponorčevati iz predloga in je rekel, da za odplačilo za to skrpucalo pričakuje vlada od narodov več vdanosti do države.

Poročevalec poslanec dr. Benkovič je zahteval, da se v § 2 glede odškodnine v slučaju protipostavnih internacij postavijo tudi besede „v sedanji vojni“ in da se črta določba, da se odškodnina ne da v slučaju, da je obstojala sumnja proti dotičnemu, ki se pa pozneje ni izkazala niti za upravičeno niti za neupravičeno. Roki za zahtevo odškodnine naj se podaljšajo na dvojni čas, kakor je sedaj dsločeno. Konečno predlaga resolucijo, ki zahteva, da se naj da vsem žrtvam, ki so bile s strani oborožene sile ali oblasti v Bosni in Hercegovini po nedolžnem umorjene, poškodovane, internirane ali konfinirane, čimprej primerno odškodnino iz skupnih sredstev (Pritrjevanje pri Jugoslovanih.)

Poslanci grof Lasocki, dr. Baxa, Liebermann in Gentili so še stavili razne dodatne predloge. Justični minister se je protivil dr. Benkovičevim predlogom. Predloga je bila nato sprejeta z dodatnimi predlogi dr. Benkoviča.

Zbornica je sprejela zakon o povrnitvi škode po nedolžno zaprtim osebam v drugem in tretjem branju. Tekom debate izjavi justični minister dr. Schauer, da se ne da preprečiti, da bi bil kdo po nedolžnem zaprt. V letu 1914 je bilo sodno zaprtih 42.000 oseb, odpuščenih iz zaporov brez obtožbe pa je bilo 22.459 oseb. Država bi bila s takim zakonom finančno težko obremenjena. Jugoslovani s temi skrpucali ne moremo biti zadovoljni. Preveč je bilo pri nas persekucij, preveč nedolžnih žrtev. To kar so pretrpeli naši rodoljubi v začetku vojne, ne more biti odplačano ne z zlatom, ne s kakim Schauerjevim skrpucalom, ki se slučajno imenuje c. kr. zakon.

Sprejet je bil tudi zakon, ki spreminja določbe o proglašenju za mrtvega vojaških oseb, zlasti glede časa. Pogrešane vojake se bo po podlagi tega zakona pod gotovimi pogoji proglašalo za mrtve že po preteku dveh let, odkar je dospelo njih zadnje obvestilo. —

V sredo, dne 13. marca, se je vršila razprava o zvišanju kongrue, kakor je predlagal proračunski odsek Glavna določila tega predloga so:

Člen I. § 1. V obrazcu I, zakona z dne 19. septembra 1898, dr. zak. št. 176 o dotaciji katoliških dušnih pastirjev, določeni zneski kongrue se zvišajo in sicer:

a) za samostojne dušne pastirje od 1200 na 1900 K, od 1400 na 2100 K, od 1600 na 2300 K, od 1800 na 2500 K, od 2000 na 2700 K, od 2400 na 3100 K in od 3600 na 4300 K;

b) za pomožne dušne pastirje od 600 na 1200 K, od 700 na 1300 K, od 800 na 1400 K, in od 1000 na 1600 K.

Za pomožne duhovnike, ki so vsled pravila ali običaja dolžni, da vodijo lastno gospodinjstvo, se ti postavki zvišajo za nadaljnih 300 K.

§ 2., odstavek 2, zakona z dne 19. sept. 1898 drž. zak. št. 176, se spremeni in se ima v bodoče glasiti: Ta minimalni dohodek se glede tistin sistemiziranih pomožnih duhovnikov, ki so jim poverjene dušobrižniške funkcije v kaki izven župnijskega kraja ležeči cerkvi in imajo pri njej svoj uradni sedež, potem za pomožne duhovnike sistemiziranih kornih vikarjev v stolnih cerkvah, se zviša za 320 K.

§ 4. obrazec II, zakona z dne 19. sept. 1898, drž. zak. št. 176, se glede dušnih pastirjev, ki stopijo v pokoj po uveljavljenju tega zakona, se spremeni tako-le:

Odmera pokojnine onemoglim dušnim pastirjem (obrazec II):

Za službeni čas v dušebrižništvu ali kaki drugi cerkveni službi:

a) za samostojnega dušnega pastirja, če je na zadnji dušebrižniški postaji sistemizirana kongrua znašala 1000 K: do 10 let 950 K, nad 10 do 20 let 1100 K, nad 20 do 30 let 1250 K, nad 30 do 40 let 1400 K, nad 40 let 1600 K; če je znašala kongrua 2100 K: do 10 let 2020 K, nad 10 do 10 let 1200 K, nad 20 do 30 let 1350 K, nad 30 do 40 let 1500 K in nad 40 let 1700 K; če je znašala kongrua 2300 K: do 10 let 1150 K, nad 10 do 20 let 1300 K, nad 20 do 30 let 1450 K, nad 30 do 40 let 1600 K, nad 40 let 1800 K; če je znašala kongrua 2500 K: do 10 let 1250 K, nad 10 do 20 let 1400 K, nad 20 do 30 let 1550 K, nad 30 do 40 let 1700 K, gad 40 let 2000 K;

b) za pomožnega duhovnika do 10 let 600 K, nad 10 do 20 let 700 K, nad 20 do 30 let 800 K, nad 30 do 40 let 900 K, nad 40 let 1000 K.

Člen II, § 1. Postavno določeni minimalni dohodek svetnih in redovnih duhovnikov, v kolikor imajo po zakonu z dne 19. septembra 1898, drž. zak. št. 176, pravico do dopolnitve tega dohodka, se po 3., 6., 9., 12., 15., 19., 23., 27., 31. in 35. letu službe, ki so jo dovršili pred ali po uveljavljenju tega zakona v dušebrižništvu ali kaki drugi javni cerkveni službi, zviša vsakokrat za 200 K.

Člen III. Dostojvnstvenikom in stolnim kanonikom državno priznanega osebnega statusa metropolitanskih, katedralnih in konkatedralnih kapiteljev se v § 1 zakona z dne 7. jan. 1894, drž. zak. št. 15, določeni zneski minimalnega dohodka zvišajo in sicer: od 2400 na 3600 K, od 2800 na 4000 K, od 3200 na 4400 K, od 3600 na 4800 K, od 4000 na 5200 K.

Nadalje se zajamčena najnižja mera prejemkov takim dostojanstvenikom vsakih pet let pred ali po veljavnosti tega zakona do vključno 25. službenega leta zviša vsakokrat za 400 K.

Naučni minister Cviklinski je povdarjal v svojem utemeljevalnem govoru, da je duhovščina s svojo veliko požrtvovalnostjo tekom vojne pokazala, da res zasluži zboljšanje svojih res skromnih plač. Debate so se udeležili poslanci Maixner, Stojan, dr. Benkovič, Lukavsky, Zahradnik, Onyszkiewicz, Demšar in Miklas za predlog, poslanci Hillebrand (socialist), Zenker (nemški žid), dr. Straucher)žid), Glöckel (nemški soc. dem.) in :aron Hock (framazon) pa proti. Kontra-govorniki, posebno Zenker in Hock, so zahtevali ločitev cerkve od države. Najboli so se proti zvišanju kongrue borili socialni demokratje. Poslanec Seitz je stavil minoritetni predlog, naj se gre preko predlogo o kongrue na dnevni red. Nasprotniki Cerkve in duhovščine so stavili še več spreminjevalnih in zavlačevalnih predlogov.

Nato sta prišla do besede glavna govornika: češki socialni demokrat dr. Soukup (contra) in dr. Miklas (pro). Med Soukupovim govorom je prišlo do razburljivih nastopov med Čehi in Nemci. Soukup je slikal slabo preskrbo Prage z živili. Wolf je zaklical: „Ko bi bili Čehi pošteno oddajali živila, bi ne bilo prišlo tako daleč. Vi nas hočete izstradati. Vi ste zavezniki Angležev.“

Ta medklic je bil signal za velikanski hrušč. Čehi so navalili na Wolfa s pestmi in so metali vanj cele akte. Klicali so mu: „Vojni hujskač! Pes!“ — Češki poslanec Masata je vrgel proti Wolfu košček sladkorja. Wolf se je vrgel kot divji na tega poslanca. Češki agrarec Rydlo je zagrabil Wolfa in ga vrgel k tlom. Nemški poslanci so prišli Wolfu na pomoč in so ga s težavo oprostili iz klopčiča borečih se poslancev. Češki poslanec Mehura, kmet iz Hane, je zgrabil Nemca dr. Michela in ga vrgel ob tla. Med Čehi in Nemci je prišlo do velikega spopada. V tem trenotku se je dvignil podpredseknik Simionovici in je dal znamenje z zvončkom. Prekinil je sejo in zapustil dvorano. Kljub temu se položaj ni zboljšal. Pretep se je nadaljeval. Wolf je vpil kot divji. Komaj in komaj se je reditelem na obeh straneh posrečilo pomiriti razburjene duhove. Nato se je seja zopet nadaljevala. Predsednik je poklical poslanca Wolfa in Rydlo k redu. Soukup je nato končal svoj govor. Glavni govornik pro dr. Miklas je spretno zagovarjal predlogo in se je zavaroval zoper napade na duhovščino, češ, ona je kriva svetovne vojske. Vojske so krivi čisto drugi ljudje. Duhovščina in katoliška Cerkev sta bila vedno in še bosta branitelja in varuha svobode narodov. (Živahno pritrjevanje.) Govornik je končal z besedami: Kar zbornica dovoli katoliški duhovščini, dovoli katoliškemu ljudstvu!“ — Pri glasovanju je bil Seitzev minoritetni predlog odklonjen z 209 proti 58 glasovi. Nato je bila predloga z nekaterimi cpremembami sprejeta v drugem in v tretjem čitanju. Proti so glasovali samo socialni demokratje ter dunajska frvmazona Hock in Zenker, znamenje, da še v Avstriji hvala Bogu niso ugodna tla za kulturni boj. Nato se je seja končala.

Razprava o nujnem predlogu poslanca Jarca radi odpusta starih črnovojnikov in pospeševanja spomladanskega dela na polju (o katerem govorimo na drugem mestu), je bila odložena za četrtkovo sejo.

Grof Clary in Ferkova ustanova.

Znano je povsod na Slovenskem Štajerskem, da je blagopokojni zdravnik g. Ferk zapustil približno do 400.000 K za ustanove za slovenske dijake. Vsled raznih spletk in gonje, ki izvira iz gole nevošljivosti iz vrst mariborskih nemškutarjev, vlada še sedaj ni hotela prevzeti denarja za ustanove. Vsi koraki jako uplivnih gospodov so bili do sedaj zaman. Drugič je že referent v naučnem migistrstvu odklonil ustanove, kakor so to storili pri Rhonovi zapuščini.

Ker ni pomagalo mirno prepričevanje, da ven-

dar ne gre, da bi vlada, ki itak nič ne skrbi za slovenske dijake, pogoltnila še stradajočim dijakom denar, katerega si je prihranil skromen Slovenec, je poslanec dr. Verstovšek o tej zadevi obširno razpravljal v proračunskem odseku državnega zbora. Sedaj se je tudi izvedelo, da leži akt še nedno nerešen pri cesarskem namestniku grofu Claryju v Gradcu. Poslanec dr. Verstovšek se je obrnil zopet na to mesto z vlogo, v kateri pojasnjuje postopanje cesarskega namestnika in namestnije, ki ne reši niti dobrodelnih ustanov, ker so namenjene za Slovence.

Politične vesti.

Vseslovenska Ljudska Stranka. Uljudno vabim vse člane centralnega vodstva in centralnega izvršilnega odbora Vseslovenske Ljudske Stranke na posvetovanje o Narodnem Svetu v nedeljo, dne 24. marca, ob 9. uri predpoldne, v posvetovalnici Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani. Radi poštnih razmer se drugim potom ne bo vabilo. — Dr. Korošec, t. č. predsednik.

Slovesna izročitev izjav slovenskega ženstva za deklaracijo predsedniku Jugoslovanskega kluba se vrši, kakor se nam poroča iz Ljubljane, v nedeljo, 24. t. m. in sicer ob 11. dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Svečanosti bodo prisostvovali narodni voditelji. Ljubljansko slovensko ženstvo pripravlja za to priliko sijajno narodno manifestacijo in računati je predvsem na mnogobrojno udeležbo požrtvovalnih nabiralk podpisov.

Goreči jug. »Tagespost« razpravlja v petek, 15. marca, pod gorenjim naslovom o jugoslovanskem vprašanju. Ne more zanikati, da je navdušenje za jugoslovansko državo vsepovsodi, kjer stanujejo Slovenci, Hrvati in Srbi, veliko, da jugoslovanska srca res gorijo za samostojno jugoslovansko državnost. Da bi zmanjšala pomen in vrednost tega v resnici ljudskega navdušenja, stara graška tetka v znani nemškonacionalni hinavščini pripominja, da to navdušenje ni zrastlo iz ljudske duše, marveč je bilo z umetno agitacijo vcepljeno v njo. »Kakor se razvidi«, tako piše »Tagespost«, »iz vprašanja nemških južnodeželnih poslancev, se v šolah in po šolah razširjajo katekizmi slovanske države in prebivalstvo, ki je nepodučeno in lahkoverno, se podžiga in zavzema za ta načela«. Javno vprašamo nemškonacionalne kulturonosce in resnicoljube, kakšni so tisti katekizmi slovanske države in po katerih šolah se razširjajo? Takih katekizmov ni in je ta trditev čisto navadna in nesramna nemškonacionalna laž. Nemški nacionalci bi si torej zoper Jugoslovane radi pomagali z lažjo in z natolcevanjem, ker si s poštenimi sredstvi ne morejo. Kako malo jim je pa v resnici do tega, da se reši vprašanje »gorečega juga«, dokazuje »Tagespost« tudi s tem, da trdi, da je sedanji čas za rešitev jugoslovanskega vprašanja neugoden. Prej bi se to bilo lahko sterilo. »Ko se je začela vojna«, piše »Tagespost«, »ter so valovi navdušenja pljuskali visoko, celo še po Gorlicah bi se bilo če ne vse, pa vendar veliko lahko uredilo in spremenilo. Danes pa plameni ogenj slovanskih velezahtev s vseh hribov na jugu, danes je čas mirnega razgovora zamujen ali pa še ni prišel«. Nemci še torej vedno čakajo take prilike, kakor je bila ob začetku vojne ali pa po ruskem porazu pri Gorlicah, da bi jugoslovansko vprašanje rešili v smislu nemškega državnega jezika in pomnožene germanizacije. Toda nemškinacionalni Mihel vedi, da take prilike ni bilo in je še manj bo, ker je napočila doba, v kateri vlada svetu načelo prava o samoodločbi narodov.

Proti Jugoslaviji se bo vršil dne 19. t. m. v Gradcu velik »Volkstag«. Govorili bodo: dr. Mravlag iz Maribora, urednik Zeidler iz Dunaja, koroški poslanec dr. Angerer iz Beljaka, Lina Kreuter Gilie, knez Karl Auersperg in dr. Ambrožič iz Celja.

Poljska država. Med zastopniki večine nemškega državnega zbora in poljskimi strankami so se zadnje dni vršili pogovori radi rešitve vprašanja poljske države. Napram zahtevam Vsenemcev stojijo večinske stranke na stališču, da Nemčija ne sme anektirati poljskih pokrajin in tudi, da se morajo upoštevati poljske želje glede holmskega vprašagja. Vprašanje poljske države se mora rešiti sporazumno med Dunajem in Berolinom.

Madžari in Nemci še nočejo miru. Dočim naši državniki sklepajo mir z Rusijo in Rumunijo, pa Madžari in Nemci zavirajo tiste, ki delujejo za splošen mir. Na Dunaju so namreč dne 13. t. m. v nekem hotelu zaprli dopisnika dunajske »Arbeiter Zeitung«, časnikarja dr. Diener- Denes Dolžijo ga preživahne agitacije za splošen mir v družbi z grofom Karolyjem. Dr. Diener- Denes je zadnji čas aranžiral v Budimpešti več dijaških shodov za mir. — Tudi v Nemčiji so zadnji čas zaprli več socialistov, ki so delovali za splošen mir.

Francija in Vatikan v bližnji bodočnosti. Francoski škof Cyrmont v mestu Aire razpravlja v svojem letošnjem pastirskem listu vprašanje odnošajev med Francijo in Vatikanom v bližnji bodočnosti. Med drugim naglaša potrebo, da se bodo morale v bližnji bodočnosti spremeniti na bolje razmere med Francijo in Vatikanom ter pozivlje vse domoljubne Francoze, da delajo z vso vnemo za to, da se v najkrajšem času zopet obnovijo diplomatične zveze med Francijo in Vatikanom, kakor so to v zadnji dobi že storile Anglija, Nizozemska, Japonška, Turčija in še več drugih. Francija ne sme ostati osamljena še delj časa, zlasti ne takrat, ko se bo sklepal splošni svetovni mir, kjer bo imela tudi sv. Stolica važno, če ne odločujoco besedo glede rešitve raznih vprašanj na vzhodu, kot vprašanja glede Palestine, ki je postalo aktuelno vsled zavzetja Jeruzalema po angleških četah. Če se je Anglija, koje svetovna politika v zadnjih desetletjih ni v bistvu nikjer odrekla, odločila do tega koraka ter obnovila diplomatične zveze z Vatikanom, pač ni nobenega razloga, da bi tega tudi Francija ne storila. Vsebina škofovega pastirskega lista je naredila v vseh merodajnih francoskih političnih krogih velik utis in skorodane vsi uplivnejši francoski listi so priobčili v več ali manj obširni obliki vsebino tega škofovega pastirskega lista. Več uplivnih francoskih listov je naravnost pozivalo vlado, da stori tozadevne korake. Vsa znamenja torej kažejo da se bodo že v bližnji bodočnosti spremenili na bolje politični odnošaji med Francijo in Vatikanom.

Tedenske novice.

Krst cesarjevega novorojenčka je bil v torek, dne 12. t. m., ob 3. uri popoldne, v Badnu pri Dunaju. Pri krstu je dobil ime Karel Ludovik Marija Franc Jožef. Krstil ga je dunajski kardinal-nadškof dr Piffl. Krstna botra sta mu bila bavarski kralj in kraljica. Nadomestovala sta ju avstrijski nadvojvoda Friderik in nadvojvodinja Izabela. Botrovo darilo je prinesel novorojenčku bavarski poslanik. — Ko se je nadvojvoda Friderik s svojo soprogo pelal h krstu, je trčil njegov avtomobil s tovornim avtomobilom. Nadvojvodov avto je bil tako poškodovan, da ni mogel nadaljevati vožnje. Nadvojvodu in njegovi soprogi se ni zgodilo nič hudega.

† Nadvojvoda Ludovik Salvator. Na Dunaju so položili dne 13. marca zvečer nadvojvoda Ludovika Salvatorja, ki je umrl dne 11. marca, v cesarsko grobnico.

Duhovniška vest. V petek, dne 15. marca je bil preč. g. Jožef Mašiček, dekan v Brežicah, v Mariboru inštaliran za častnega kanonika.

Knezonadškof dr. Sedej se je dne 13. marca vrnil iz Zatičine, kjer je imel svoj sedež za časa vojske z Italijo, v Gorico.

Knezoškofijske zavode v Št. Vidu pri Ljubljani so morali zapreti, ker manjka živil za dijake.

Iz srednješolske službe. Deželni odbor štajerski je pomaknil ravnatelja na ptujski deželni gimnaziji, dr. K. Schöbinger v šesti činovni razred deželnih uradnikov.

Darila za Trstenjakov sklad. Fr Zmagek, župnik pri Sv. Benediktu K 200, Matej Štrakl, župnik pri Sv. Petru K 200, dr. Fr. Kovačič, prof. v Mariboru K 200, J. Vajda, postajenačelnik v Tržiču K 5, M. Pleteršnik, prof. v p. v Ljubljani K 15, Al. Kokelj, župnik v Vurbergu K 30, V. Cajnko, katehet v Varaždinu K 10, L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani K 100, dr. A. Sunač K 5, Fr. Berlec, stražm. v p. v Kandiji K 2·10, Jos. Čede, župnik v Studenicah K 10, Štefan P., vojni kurat in prof. v Mariboru K 10, I. Vrhovnik, župnik v Ljubljani K 10, dr. Fr. Ilešič, prof. v Ljubljani K 10, Jos. Rozman, župnik v Črnečah K 10, Greg. Potokar, župnik v Bočni K 10, Leop. Eržen v Celovcu K 8, dr. Juro Hrašovec, odv. v Celju K 8, Ant. Šijanec, župnik v Št. Juru v Sl. gor. K 20.

Društvo slovenskih javnih in zasebnih uslužbencev v Mariboru in okolici je imelo v nedeljo svoje ustanovno zborovanje. Zbralo se je izvanredno mnogo članov. Sklicatelj prof. Voglar je v jasnih besedah razložil namen društva, slikal bedo vseh tistih, ki živimo ob svoji plači in naglašal potrebo, da se združimo na enak način kakor naši nemški tovariši. Ako hočemo doseči, da priskoči vlada na pomoč našemu vsled razmer zadolženemu stanu, da ne črta draginjskih doklad, temveč se ravna pri tem strogo po cenah življenjskih potrebščin, da z železno roko poseže vmes tam, kjer navijalci cen brezobzirno sesajo našo kri, bo potreben skupen nastop vseh takih organizacij, nemških in slovenskih. Edini smo si pa bili tudi vsi v tem, da je izključeno iz tega strogo stanovskega društva vsako politično vprašanje. Govorili bomo o gospodarskih vprašanjih in o načinu, kako se rešimo grozeče nam bede. Uspeh pa je mogoč samo takrat, ako so združeni v naši organizaciji res vsi slovenski uslužbenci. Časi so tako resni, da je popolnoma izključeno, da bi smel ostati kdorkoli iz kateregakoli vzroka zunaj organizacije. Članarino si določi prihodnji ustanovni občni zbor sam in bode znašala na leto 1 ali 2 K. Stroški tedaj tudi ne morejo biti vzrok pasivnosti. Komodnost pa bi bila v teh težkih časih zločin in samomor. Vsakdo naj tedaj prijavi svoj pristop ali po dopisnici ali ustmeno in napiše tudi stanovanje in stan.

Odpust 51letnih črnovojnikov. Ministrski predsednik Seidler je pozval načelnike klubov za dne 14. marca k naupni konferenci, da jih obvesti, kako se namerava rešiti vprašanje spomladanskega obdelovanja polja in odpust 51letnih. V državni zbornici se govori, da se bodo črnovojniki, rojeni leta 1867, takoj odpustili. Glede odpusta in oprostitve ostalih starejših letnikov se bo šlo vsem kolikor mogoče na roko. 51letni bodo baje vsaj do 15. julija odpuščeni iz črnovojniške službe.

Jugoslovanski klub za odpust vseh črnovojnikov, starih nad 42 let. V seji Jugoslovanskega kluba dne 13. marca je poročal načelnik dr. Korošec o odpustu črnovojnikov, starih nad 42 let. Načelnik je izjavil: Domobranski minister je mnenja, da je med vojaško upravo in Jugoslovani izza prvih vojnih let še preveč nejasnosti, da bi se lahko pričelo s pogajanji. Vojaške oblasti predlagajo: Letnik 1867 bi se odpustil do 15. junija, letnik 1868 pa do 31. decembra 1918, v letu 1919 pa bi se odpustilo letnike 1869, 1870 in 1871. Te obljube ne odgovarjajo zahtevam Jugoslovanskega kluba. Jugoslovanski klub je sklenil, da vstraja pri zahtevi, naj se odpustijo vsi letniki, stari nad 42 let. Jugoslovanski klub bo storil vse, da bode dosegel, da se ta važna zahteva res tudi izvrši.

Nova prebiranja. Črnovojniški zavezanci rojeni leta 1899, 1898, 1897, 1896, 1895 in 1894, ki še ne služijo pri vojakih, bodo morali v času od 11. do 30. aprila t. l. znova k prebriranju. Pri občinskem uradu se morajo zglasiti med 18. in 23. marcem.

Kje pa so slovenski konjerejci? V štajersko konjerejsko družbo, ki je imela dne 19 t. m. v Gradcu svoj občni zbor so bili izvoljeni sami Nemci in nemškutarji v odbor in ne eden Slovenec, dasiravno je v družbi lepo število slovenskih članov. Če prav daje Mursko polje in Savinjska dolina Štajerski poseben sloves radi izvrstne in napredne konjereje, vendar ni baron Rosmanit dovolil, da bi se bi izvolil kak slovenski konjerejec v družbin odbor.

Železničarji proti novemu poletnemu času. Iz krogov južnoželezniških delavcev smo prejeli: Delavci na južni železnici protestiramo proti nameravanemu novemu poletnemu času, ker to ni za nas. Ta naredba se naj odstrani. Vzrokov je veliko. Omenim le enega in to je najhujše, da moramo eno uro na dan več stradati, kakor je treba. Zakaj posnemamo rajhovske Nemce v vsaki njihovi nerodnosti (dopisnik je pomotoma zapisal „neumnosti“)? Naj ostane pri starem: Stari Bog, stara vera, stare navade, stara ura, stare pesmi, a ne novotarije iz Nemčije!

Važno za vse naročnike! Nekateri naročniki lista za leto 1918 še niso plačali. Vsem takim bomo napravili pri eni prihodnjih številkmo dri križ na ovitek, da jih opozorimo. Kdor bi dobil križ po krivici, naj takoj piše na upravništvo našega lista, kdaj je plačal in koliko je plačal, da se ta pomota popravi. Omenimo, da so pri poštni hranilnici uradnice več mesecev stavkale, tako, da so položnice do nas prišle navadno šele čez tri tedne. Marsikaj se je pri tem tudi založilo in mogoče tudi izgubilo; zato pomote ne bodo izključene. Raditega prosimo že zdaj cenj. naročnike, da nas na pomoto takoj opozorijo in nam kratko pišejo, kdaj so plačali in koliko so poslali. Krivice nočemo nikomur delati. — Upravništvo.

Jugoslovanski poslanci za spomladansko delo na polju. Slovenski poslanci Jarc in tovariši so stavili v državnem zboru dne 13. t. m. nujno vprašanje glede zasiguranja spomladanske obsetve. Interpelanti

vprašajo vlado, ali je že storila vse potrebno, da se da kmetom dovolj semenja na razpolago, ali je storila vse korake, da se odpustijo starejši kmetski črno vojniki, ali bo poskrbela, da dobijo kmetje in kmetski delavci primerne dopuste, ali hoče poskrbeti, da bo všjaški erar sam preskrbel hrano za vojaške delavske oddelke na kmetih, ker kmetu silno primanjkuje živil, ali se bo za konje, ki se jih pošlje na pomoč kmetom, preskrbelo dovolj sena, ali se bo vsaj za čas obdelovanja polja količina moke za kmztsko prebivalstvo zopet zvišala? Kakor že omenjeno, je prišlo to nujno vprašanje slovenskih poslancev včeraj dne 14. marca, kot prva točka dnevnega reda državnega zbora v razpravo.

C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani nam sporoča, da se bo izdaja 4 številke »Kmetovalca« zaradi pomanjkanja časniškega papirja za negotov čas zakasnila. Družbi je papir sicer zagotovljen in odposlan, a pošiljatev zaradi neugodnih transportnih razmer še ni dospela. Naročniki naj blagovolijo nekoliko potrpeti.

Pošiljanje sadja po železnici. Od 17. marca naprej se sme sadje zopet pošiljati po železnici. Pri teži do 50 kg (z zabojem vred) ni treba prevoznega dovoljenja. Pri večjih množinah pa se dobi prevozno dovoljenje pri deželnem uradu za promet s sadjem (Gradec, Kaiserfeldgasse). Tozadevne tiskovine so strankam na razpolago pri okrajnih glavarstvih.

Petrolej. Kakor izvemo, je petrolej, ki se sedaj razdeluje, petrolej, ki bi ga morali dobiti že meseca januarja. Količina za februar se bo razdelila prihodnje dni.

Dopisi.

Maribor. Prijatelj lista nam piše: Po našem mestu se v velikih množinah prodaja uplenjeno laško blago »pod roko«. Blago prodajajo nemški komiji. Dobivajo ga od železničarjev iz rajha,

Rajhovci dobivajo blago, in sicer po cele zaboje od onih, ki so ga uplenili na Laškem začasa našega prodiranja v Italijo. Prodaja pod roko silno nese. Blago prodajajo po naravnost blazno visokih cenah. Mariborskim detektivom in policiji pa še o tem ni nič znano.

Maribor. Služba ces. kralj. notarja v mestu Maribor, namesto nedavno umrlega notarja Hanssa je razpisana do 30. marca. Prošnje je vložiti na notarsko zbornico v Celju. Zahteva se, da je prošnjik vešč slovenščine in nemščine.

Hoče. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 17. marca, po večernicah v kaplaniji svoj mesečni shod.

Kamnica pri Mariboru. Naša Kmetska hranilnica in posojilnica ima na cvetno nedeljo, dne 24. marca po rani službi božji v prostorih Vogričeve gostilne svoj letošnji občni zbor. Pridite v obilnem številu!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Torej tudi naš župan Mihelič bi bil imel iti na Dunaj pred cesarja ugovarjat proti Jugoslaviji! Pristnokrvni Hrvat se je že zopet prelevil. Prej je namreč vedno trdil, da je »Oger z dušom in telom«. Priromal je že pred davnim časom k nam, kakor v basni jež k lisici, in je sedaj že popolnoma pozabil, da je prišel k nam kot trgovski pomočnik in da se mu je premoženje nakopičilo od nas domačinov-Slovencev. Če mu sedaj ni več za Slovence, naj pa gre vendar enkrat zavsem v Gradec, kjer ga je itak več, kakor pa doma. Mi Šentlovrenčani pa si bomo zbrali drugega župana, ki bo imel srce tudi za nas domačine, ne pa le za razne privandrance.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Tukajšnje Kmetsko bralno društvo je po štirih letih nedelavnosti sklicalo v nedeljo, dne 3. marca svoj občni zbor. V času, ko nemštvo in narodno odpadništvo zopet tako ošabno dviga svojo glavo, je skrajna potreba, da se društva vzbudijo in oživijo in da se ljudstvo drami iz narodne zaspanosti in mlačnosti, iz boječnosti pred mogotci nemčurstva, ki je doma osobito pri nas. Pri volitvi se je obnovil in pomnožil društveni odbor. Društvo se je ob tej priliki soglasno izjavilo za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba na Dunaju ter izreklo jugoslovanskim zastopnikom zahvalo in občudovanje za vse dosedanje njih neutrudno delo in trpljenje v korist narodu in stiskani domovini. Dal Bog, da bi se kmalu uresničila naša sveta in pravična zahteva, ki bo prinesla vstajenje in rešitev tudi narodu-trpinu ob meji!

Devica M. v Puščavi. Dne 3. marca je na Ruti v Gospodu zaspala v 50. letu svoje dobe posestnica Katarina Repnik, roj. Peklar. Pogreb se je vršil dne 6. t. m. Svetila ji večna luč!

Št. Ilj v Slov. gor. Davico imamo v nemški šoli, a je tisti, ki bi jo morali, ne pripoznajo. Moko delijo, a tisti, ki bi je bili najbolj potrebni, je ne dobijo. V nemški šoli, kjer delijo ljudem karte, moko in kruh, je otrok Gordonove sestre obolel na davici. Šola je zaprta. Otroci ne smejo v šolo, ker je bolezen nalezljiva, Karte in moko pa kljub temu delijo v poslopju, kjer je otrok bolan na difteriji. In po karte, moko in kruh prihajajo stari in mladi, a strogo in skrbno oko, ki ima zdravstveno nadzorstvo nad Št. Iljem, tega ne vidi. Nadučitelj Gordon stanuje v prostorih, kjer se je pojavila davica, a kljub temu deli karte, moko in kruh. In v nedeljo se je kljub difteriji v bližnji hiši smel vršiti shod proti Jugoslaviji in nadučitelj Gordon je še celo govoril na shodu. Politična in zdravstvena oblast, ki s tako veliko skrbjo prepoveduješ slovenska zborovanja, ali za šentiljsko nemštvo, za lutrove Švabe, za tujce ne veljajo c. kr. avstrijski zakoni? — Zadnji čas se iz vseh občin sliši o pritožbe, da najpotrebnejši ne dobijo moke. Vprašamo g. komisijonarja Urbana, kaka navodila je dal prehranjevalnemu odboru. Tako imam dokaze v rokah, da se n. pr. ubožni družini 9 glav, večinoma maloletni otroci, pri kateri je rekvizicijska komisija našla samo 90 kg koruze, 5 kg fižola in 15 kg krompirja, še pri zadnji delitvi moke in kruha ni hotelo dati ne enega ne drugega. Doma otroci kličejo: A a, mama, daj kruha, a gospodje tujci-Nemci, ki so tu v prehranjevalnem odboru, po dozdevnem navodilu g. komisarja Urbana nočejo dati ubogi družini ne moke in ne kruha, dasiravno so pojedli že celo semensko koruzo in krompir. „Drugi“ pa baje dobijo vsega dovolj. Zakaj ta razlika? Če bo šlo tako naprej, se bomo morali pritožiti na Dunaj. — Dostavek uredništva: Obrnili smo se na okrajno glavarstvo in izvedeli, da se bo la zadeva takoj v ugodnem smislu rešila. Če kdo ve za kake nerednosti pri delitvi moke in kruha, ali se mu drugače godi krivica, naj se takoj pritoži na c. kr. okrajno glavarstvo. Navede naj dokaze in priče.

Št Ilj v Slov. goricah. Če bi dragi čitatelj ne poznal našega Št. Ilja, bi menil da je kje v Prusiji, sodeč po razmerah, ki vladajo tu, ne pa da je v popolnoma zgodovinsko pravem kraju Slovenskih goric. Tu ima vsak tujec, da le po vsenemško smrdi, glavno besedo ter se ga povsod zagovarja, če počenja tudi največje neumnosti, hudobije in nepostavnosti. Omenjeno naj bo le, kako je pred par dnevi neki protestant privandranec — ime je na razpolago — iz rajha, surovo in hudobno žalil ljudi v čakalnici našega g. zdravnika Venigerholca. Smešil je njih verski in narodni čut, najgrša imena dajal slovenskim duhovnikom in bičal Avstrijo, da sploh pusti slovenskim duhovnikom javno govoriti! »Pfaf« je bilo še najlepše ime ki ga je rabil o naših dušnih pastirjih. Čudno, da je iz Nemčije, ko ima vendar ta država kakor njen narod najvišjo kulturo?!! Pa še več! Slovenke, ki so tam čakale, so se korajžno zagovarjale, kar pa ni bilo prav »nekomu« in se je tolkel na prsi, da je ponosen na svojo nemško pokoljenje! — Njegovi bratje in sestre so zavedni Slovenci. — Trdil pa je, da bomo Slovenci že dobili svoje, menda po hrbtu in ustih! Tako je torej vsenemško sporazumljenje!

Sv. Peter pri Radgoni. Za našo župnijo bo tridnevna pobožnost, trajajoča od nedelje, 17. marca, do praznika sv. Jožefa, 19. marca. Govore imata prof. dr. Hohnjec in frančiškan o. Jeronim Knoblehar iz Maribora.

Gornja Radgona. Kmetijsko bralno društvo prosi vse svoje člane, kateri še imajo od prejšnjih časov izposojene društvene knjige in še jih dosedaj niso vrnili. da to nemudoma storijo, da se lahko knjižnica uredi. Manjka še namreč zelo dosti knjig. Nadalje opozarja društvo prebivalstvo svoje okolice, da izvršuje brezplačno naročevanje in plačevanje vseh slovenskih časopisov. Marsikdo bi si rad naročil ta ali oni slovenski časopis, pa si ga ne ve naročiti, ne ve, kam naj piše nima položnice itd. Ravnotako si marsikateri naročnik, kateri bi moral ponoviti naročnino, ne zna pomagati. — Vsi ti naj pridejo v bralno sobo, kjer jim društvo radevolje in brezplačno pomaga. Istotako opozarjamo ljudstvo naše okolice, da sprejema bralno društvo darove za Tiskovni dom, za dr. Krekov spomenik, za Slovensko Stražo in za druge dobrodelne namene ter jih pošilja na določene kraje. Društvo ima svojo sobo v posojilnični hiši, Gornji gris št 8.

Središče. Na Jožefovo, dne 19. t. m. ima Sv. vojska mesečni shod. Tri leta preteče ravno ta dan, kar je bilo tukaj to prekoristno društvo ustanovljeno. Vabijo se tem potom vsi člani in drugi. Na vsporedu so važne točke — Bog hoče, naj doni povsod: »Na boj, na boj slovenski rod!«

Središče. Dekliška Zveza ima v nedeljo, dne 17. marca, popoldne po večernicah, svoj mesečni sestanek. Pridite v obilnem številu!

Ključarovci pri Ormožu. Na gostiji Alojza Stajnko in Marije Rajh se je nabralo 17 K za avstrijski Rdeči križ. Lepa hvala! Novoporočencema obilo sreče!

Litmerk pri Ormožu. V petek, dne 1. marca smo spremili k večnemu počitku priljubljenega moža Andreja Bac, ki je umrl v 70. letu svoje starosti. Rajni je bil skrben oče. Bil je tudi večleten naročnik naših listov. Naj mu bo zemljica lahka!

Sv. Bolfenk pri Središču. V nedeljo, dne 10. februarja sta obhajala zakonska Janez in Marija Cajnko, posest. v Jastrebcih, zlato poroko. Veselja sta se jokala zlatoporočenca, ko jima je najmlajši sin v ginljivem govoru častitel ter označil dan zlate poroke kot najsrečnejši dan, ker vidita (razen amerikanskega brata) vse svoje otroke prvič v življenju skupaj. Res redka prikazen.

Hum pri Ormožu. Vojaški novinec Tomaž Žibret iz Huma pri Ormožu je umrl v Mariboru (26. strel. polk.) po kratki bolezni. Dne 11. t m. je bil pokopan v Pobrežju. Spremljale so ga tudi tri sestre k večnemu počitku. N. v m. p.

Sv. Barbara v Halozah. Na dobro obiskanem shodu S. K. Z je dne 10. marca v gostilniških prostorih g. Antona Korenjak je poročal naš g. poslanec Miha Brenčič o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih. Predsedoval je slatinski župan g. Franc Dernikovič. Navzoč je bil tudi zastopnik politične oblasti okrajni komisar g. pl. Schrey. Sprejelo se je soglasno in z velikim navdušenjem sledečo resolucijo za jugoslovansko deklaracijo: Zborovalci, zbrani dne 10. marca na shodu S. K. Z. pri Sv. Barbari v Halozah se odločno izjavljajo za deklaracijo jugoslovanskih poslancev v državnem zboru z dne 30. majnika 1917 ter želijo, da bi se skoro vresničile želje vseh avstrijskih, ogrskih, hrvatskih, bosansko-hercegovinskih in italijanskih Jugoslovanov: da bi bili združeni v eno, jugoslovansko državo pod habsburško-lotaringijskim žezlom. Poslancem Jugoslovanskega kluba, pred vsem njegovemu neumorno delavnemu in nesebičnemu načelniku dr. Antonu Korošcu kakor svojemu poslancu g. Mihi Brenčiču, izražajo zborovalci popolno zaupanje ter jih prosijo, naj v teh težkih borbah ostanejo nesebični, trdni in neizprosni za naše svete narodne pravice. Pri bodočih ustavnih razpravah bodi minimum njihovih zahtev majniška deklaracija. Razne obljube, deželne meje, polovičarske deželne uredbe naj jih ne zapeljejo na stranpota! Mi hočemo le enetno, veliko jugoslovansko državo, — svojemu bodočemu habsburškemu vladarju in celi habsburški hiši pa že sedaj prisegamo neomajno zvestobo in udanost.

Žetale. Kruta smrt nam je dne 24. februarja vzela iz naše sredine moža, katerega bomo Žetalčani težko pogrešali, namreč g. Maksa Berlisg. Žalujemo za njim, ker veliko nas je, ki nam je, ko smo bili v stiski in potrebi pomagal. On ni bil človek, kakor se dandanes pogosto rado zgodi, namreč da se dobrota povračuje z nehvaležnostjo ampak on je rekel: Žetalčani ste mi pripomogli, da sem prišel do blagostanja; štejem si v dolžnost, da se vam skažem hvaležnega. Njegova dela ga sama hvalijo in ga še bodo hvalila veliko let. Njegovi rodbini izrekamo prisrčno sožalje, njemu pa želimo, naj mu bo Bog za njegova dela plačnik in usmiljen sodnik!

Slovenska Bistrica. Nepojmljiva so naša srca: že četrto leto plakamo dan za dnem za žrtvami tisočerih naših najboljših in vendar se nam ob vsakem novem grobu odpro srčne rane in dih nam zastaja ob boli in mukah za zgubljenimi. Nedavno smo odprli nov grob in zagrebli vanj nadebudnega dečka, edinega sinčka g. Schwarza. Samo par dni je trpel ta blagi vedno veseli Mijo. V Slov. Bistrici že dolgo nismo imeli tako veličastnega in pretresljivega pogreba. Le težko smo stopali za belo krsto na hrib. Ko so učenci zapeli rajnemu Miju: »Pomlad že prišla bo, ko Te be več na svet ne bo . . .«, so se nam orosile oči; ko pa se je učitelj g. Špan v srce segajočih besedah poslovil od svojega najmarljivejšega učenca, smo ob pogledu na ljubljene stariše vsi zaplakali, pomladno solnce pa se je skrilo za obla-

ki . . . Bistriški Slovenci so v spomin ukaželjnega dečka darovali »Vošnjakovi ljudski knjižnici« 186 K. — Trpečim staršem pa naj vseobče sočutje lajša gorje nad nenadomestljivo izgubo!

Sv. Janž na Drav. p. Iz Rusije pobegli vjetnik je naznanil sestri, da je Janez Krbiš iz Starš dne 13. junija 1915 utonil na Ruskem. Ranjen je bil vjet, ko je nekoliko okreval, se je šel z drugimi vred kopat, a voda je bila premočna in niso ga mogli rešiti. Pokopali so ga daleč od doma z vojaškimi častmi. Mir in pokoj njegovi duši!

Konjice Na praznik sv. Jožefa, dne 19. t. m., se vrši v Konjicah gospodarski in politični shod za konjiški okraj. Poroča g. poslanec Pišek Shod se vrši ob 3. uri popoldne v Narodnem domu. Na ta shod se vabijo vsi volilci celega konjiškega okraja, da se porazgovorijo s svojim poslancem in zavzamejo stališče glede raznih vprašanj sedanjega časa. Torej na praznik sv. Jožefa vsi na shod!

Šoštanj. Pred kratkim nas je vznemirila tužna vest, da je ugrabila nemila smrt v Šoštanju blago srce gospe Antonije Rajšter. Ne svmo hiša, ampak cel okraj je izgubil z blago gospo svojo najboljšo mater in dobrotnico. Saj se je v stiski zatekalo vse le k njej. Bila je gospa eseb čna, dobrega srca, radodarna, blaga, imela je čuteče srce za vsakega človeka. Blagi rajnki kličemo: „Počivaj v Gospodu!“, drugim pa naše srčno sožalje. F. P.

Velenje. Dne 24. t. m. popoldan se pri nas vrši v Društvenem domu shod, katerega priredi poslanec dr. Verstovšek. Cela gornja Šaleška dolina mora se udeležiti shoda v tem velezanimivem, toliko želostnem času.

Podgorje pri Slov. Gradcu. V mali naši župniji smo imeli po novem letu že devet pogrebov, samo odrastih, ki pri nas zelo bolehajo, precej na legarju. Med mrliči je bil vojak, ki je sicer v Slovenjem Gradcu v bolnišnici umrl, pa je bil tukaj pokopan. Bil je to zelo priljubljen mladenič Jakob Jevšnik p. d. Anžejev v Velenju, uglednega kmeta sin, prva žrtev vojske, ki počiva tukaj na domačem pokopališču. Pogreb je bil ginljivoslovesen dne 25. januarja, z vojaško častjo. Počivaj v miru, blagi junak!

Stari trg pri Slovenjgradcu. Kmetijsko bralno društvo je imelo v nedeljo dne 24. februarja svoj občni zbor. Izvolil se je novi odbor in sicer: Slemnik Jernej za predsednika, Špešny Jožef za podpredsednika, Uršič Ignac za tajnika, Apačnik Jurij za blagajničarja, Vodovnik Matevž za blagajničarjevega namestnika, Fišer Ferdinand in Tretjak Franc za knjižničarja, Fišer Franc in Zabil Franc za namestnika. Z velikim navdušenjem se je potem podpisala izjava za jugoslovansko deklaracijo. Za Krekov spomenik se je nabralo na občnem zboru 80 K.

Novacerkev—Socka. Dne 2. februarja se je poročil še edini pri življenju ostali sin ugledne in občespoštovane Štroblnove hiše, Franc Arlič z gospodično Fani Podbevšek. Na njiju gostiji so veseli svatje darovali 22 K za vdove in sirote padlih vojakov.

Št. Lovrenc pod Prožinom. Še le letos je došla zanesljiva vest, da je dne 17. sept. 1916 padel na Doberdobu vrl mladenič Karel Kompolšek po domače Polakov. Ranjkega je usmrtil zračni pritisk. Polakovi so izgubili z njim marljivega, ljubečega sina, njegovi tovariši pa odkritosrčnega, vedno veselega in zabavnega prijatelja. Povsod priljubljenemu, nepozabnemu mladeniču bodi kraška zemljica lahka!

Gaberje pri Celju. Tretjikrat je že bil odlikovan četovodja Vinko Štefančič od težkih možnarjev, sin bivšega župana.

Dobrna. Tukajšnje okrevališče za častnike se je opustilo s 1. marcem.

Dol. Na občnem zboru Kat. izobr. društva je č. g. župnik Peter Gorjup obširno razložil življenje in delovanje največjega Slovenca dr. Kreka. Vsi, v zelo obilnem številu zbrani društveniki so se nato navdušeno izrekli za njegovo delo, za majniško jugoslovansko deklaracijo. Po poročilu č. g. kaplana Jakoba Zafošnik o društvenem stanju se je izvolil odbor.

Brežice. Po potresu poškodovana frančiškanska cerkev v Brežicah je zunotraj popolnoma gotova. Služba božja v tej cerkvi se bo začela na praznik sv. Jožefa ob 10 uri dopoldne.

Globoko pri Brežicah. Č. g. Anton Šparl, kaplan v Pišecah, je povodom odhoda k Št. Juriju ob juž. žel. podaril za tukajšnje revne učence 60 K, za kateri blagodušni dar se mu najtopleje zahvaljuje krajni šolski svet Globoko.

Kozje. Sirotinsko društvo za kozjanski okraj išče za več 14 do 16letnih vajencev strogega ključavničarskega, čevljarskega, ev. drugega mojstra, ev. proti doplačilu. Pojasnila daje dr. J. Tombak, Kozje.

Poklek. Umrl je dne 12. p. m. Martin Medvešek, star 78 let. Bil je svoj čas naš naročnik in prijatelj svatovske družbe. Rajni je zapel marsikatero zdravico in razveselil svatovsko družbo. Naj mu sveti večna luč!

Vnedeljo, dne 17. marca v Žalec!

V spodnjih prostorih „Hmeljarne“ v Žalcu se vrši v nedeljo, dne 17. marca ob 3. uri popoldne **veliko manifestacijsko zborovanje.** Govorita poslanca dr. Korošec in dr. Ravnihar. Ta dan bo narodni praznik zlasti za Savinjsko dolino. Manifestirali bomo za ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim žezlom. Slovenci, Slovenke! Dne 17. marca **vsi v Žalec!**

Zadnja poročila došla dne 15. marca.

Cesar odredil odpust najstarejših črnovojnikov.

Cesar Karel je izdal dne 13. marca ukaz, po katerem se odpustijo najstarejši letniki. Črnovojnikom letnikov 1867, 1868 in 1869, ki so pritegnjeni črnovojniški službi in osebam teh letnikov, ki so prostovoljno za dobo vojske vstopile v skupno armado, vojno mornarico ali domobranstvo, se mora dati odpust po naslednjem redu: 1. Črnovojnikom, ki so rojeni l. 1867, v dobi od 15. marca do konca maja 1918. 2. Letniku 1868 od 1 junija do 15. septembra. 3. Letniku 1869 od 16. septembra do 31. decembra 1918

To cesarsko odredbo je včeraj domobranski minister prebral v seji klubovih načelnikov ter dostavil, da se bo moštvo letnikov 1870 in 1871 umaknilo iz fronte in vporabilo v zaledju, v kolikor bo mogoče ga nadomestiti z vjetniki, ki se vračajo iz vjetništva ter so sposobni za vojno službo. Mnenje, češ, da je vsled miru z Rusijo možno dovoliti dopuste v največjem obregu, ni resnično, da razmere na vzhodu tega še ne dopuščajo. Na jugozapadu pa se Italijan pripravlja na močno ofenzivo, zoper katero se moramo zavarovati.

Državni zbor.

V četrtkovi seji državne zbornice se je vršila rasprava o zakonski pnedlogi glede zvišanja pristojbin za moštvo. O predmetu je med drugimi tudi govoril poslanec Pogačnik, ki je naglašal, da je krivično, ker moštvo, ki se nahaja v zaledju, dobiva kjub vedno večji dragirji iste pristojbine, kakor je pred vojno ter da si je pridobilo v tej vojni največ zaslug in bi torej tudi moralo vživati največ pravic. Zbornica je sprejela zakonsko predlogo, nakar se je vršila razprava v zakonskih predlogah glede spremembe nekaterih določil rentnega davka ter vojne doklade na neposredne davke za leto 1918/19. Govoril je k predmetu tudi finančni minister, ki je obenem napovedal, da bo mesca majnika razpisano novo vojno posojilo. Vršila se je nato razprava o poročilu finančnega odseka o razširjanju vojnega davka na višje zneske in dohodke za leto 1918/19. Tudi to zakonsko predlogo je zbornica sprejela z vsemi določili.

V vojnem odseku se je vršila razprava o predlogi, da se črnovojniki, stari več kakor 42 let, odpustijo iz vojaške službe. Tozadevna razprava se nadaljuje danes v petek dne 15. marca.

— — —

Jugoslovanski klub je vložil te dni naslednje interpelacije: Radi preganjanja učitelja Möderndorferja v Žetalah, radi postopanja mariborskega drž. pravdništva (varovanje sramotilcev Slovencev), radi konfiskacijske prakse v Puli, radi postopanja s civilnim prebivalstvom v zasedeni Italiji, radi grdega ravnanja z vojaki v Lilienfeldu, radi vladnih nagrad ovaduhu pl. Pavichu, radi pristranskega postopanja javnih funkcionarjev na Koroškem, posebno glede velikovškega glavarja.

Odesa zasedena.

V sredo popoldne so nemške in avstrijske čete vkorakale v Odeso. Ruske čete so se sicer ustavljale nemškemu prodiranju, a so bile preslabe, da bi zabranile zasedenje mesta. Nemci so zasedli še tudi nekatere važnejše kraje na severni in vzhodni strani Odese.

Odesa je glavno pristanišče za žitno trgovino v južni Rusiji. Tukaj se nahajajo ogromna skladišča za žito, tobak, sladkor, usnje itd Odesa šteje pol milijona prebivalcev in leži na severnem obrežju Črnega morja (severovzh dno od izliva Donave).

Rumuni izpraznili avstrijsko ozemlje.

Rumuni so te dni izpraznili zadnji ozek pas avstro-ogrskega ozemlja v Bukovini in na Sedmograškem, ki so ga še imeli zasedenega. Mesti Gorahumora in Sučava sta zopet v avstrijski posesti.

Dogodki na italijanski fronti

Sovražna poročila naglašajo, da se naša armada pripravlja na veliko spomladansko ofenzivo proti Italiji, in sicer iz gorovja. — Naši letalci so zadnje dni metali bombe na južnoitalijansko mesto Neapolj in nekatera druga severnoitalijanska mesta. — Dne 13. so naši razstrelili velik del italijanskih postojank na južni strani gore Pasubio. Veliko število Italijanov je zletelo v zrak. Naši so zasedli porušene postojanke.

Listnica uredništva.

Jugoslovanu na Smolniku: Kaj takega bi naša slavna cenzura nikakor ne prenesla. In Nemcem bi šlo na živce. Oprostite torej, da dopis ne bo zagledal belega dne. Jugoslovanske pozdrave! — Remšnik in Marenberg: (Hujskače in lažnjivce treba naznaniti oblasti, da dobijo zvsluženo kazen. Opišite posamezne slučaje in pošljite opise Vašemu g. poslancu.

Vojaška pisanka. Priporočamo vojakom za sanko izborno knjižico »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opomini, spisal dr. M. Slavič.« Njega Veličanstvo cesar Karel I. in cesarica Zita sta z zahvalo pisatelju sprejela to knižico v slovenskem in nemškem jeziku ter odločila en izvod za hišno fideikomisno knjižico. Vojni maršal Boroevič je izjavil, da bo ta knjižica njemu in njegovim junakom imenitno služila. Knezoškofijski urad v Mariboru jo imenuje »najboljšo vojno knjižico.« Za vsakim evangelijem je kratka razlaga in jako primerni opomin za versko življenje. V dodatku je pa še kratek molitvenik, z jutranjimi, večernimi, spovednimi, obhajilnimi, mašnimi molitvami, križev pot, več litanij, nauki o vesoljni odvezi, o popolnem kesu, o pripravi za smrt s primernimi molitvami Ta knjižica je razširjena med vojaki že v okoli 65 000 izvodih. Kateri vojak še je nima, naj si jo naroči, ati pa mu jo naj domači naročijo. Vsakemu bo dobra verska spremljevalka. Stane v tiskarni sv. Cirila v Mariboru samo 50 vinarjev. Kdor želi v večji množini naročenim izvodom še večji popust, naj piše založništvu »Knezoškofijske pisarne v Mariboru.«

Vabilo na naročbo Pondeljkove Straže. Straža, ki izhaja v pondeljek, se more naročiti tudi sama za se. Sama pondeljkova Straža stane:

za celo leto	**K 4·—**
za pol leta	**K 2·—**
za četrt leta	**K 1·—.**

Naročnina se pošlje na naslov: Upravništvo Pondeljkove Straže v Mariboru. Že zadnji pondeljek smo priložili položnice nekdanjega Našega Doma, po katerih se tudi lahko pošlje naročnina za Pondeljkovo Stražo.

Vposlano.

Na zasebnem učilišču Legatovem v Mariboru ob Dravi se začnejo s 3. aprilom 1918 novi tečaji za stenografijo, strojepisje, pravopisje, računstvo združeno s knjigovodstvom, tečaji za lepopisje, za slovenščino in nemščino. Tečaji trajajo šest mesecev, prospekti na razpolago. - Maribor, Viktringhofova ulica 17.

Nov harmonij črne barve, 13 registrov, amerikanski sesalni sistem, se vsled smrti poceni proda. Franc Dobrajc Maribor, Augasse 5. 50

Dr. Alojz Zalokar

naznanja,
da je začel ordinirati v **Ljubljani, Sodna ulica št. 1.**, kot specialist za **kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni.**
Ordinacija od 2. do 4. ure popoldne. 49

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem
Naprej plačana letna naročnina 3 krone.

Kupim

korenje, repo, kislo zelje, kislo repo, strd, drevesno skorjo, in ježice, po najvišjih cenah in tudi v vagonih za aprovizacije Ponudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof ova ul. 57.

Brzojavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. poštne hranilnice št. 25.019 interurban telefon št. 123

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tabljic, črnil, zavitkov (barvastih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic itd.
Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, škapulirji.
Štambilije za urade in dr.

„Slovenski Gospodar" in „Straža"

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:
Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
Papirna prodajalna Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trafika Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
Trgovina Czadnik v Stolni ulici.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
Papirna trgovina Weixl Glavni trg.
» » Lagler Jos. Schmidpl.
Trafika Jož. Ortner, Schmidplatz 2.
Trafika v Gosposki ul. (nasproti hotela nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
» Coretti, Grajski trg 7.
» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika Žifko, Melje.
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).
Papirna trgovina Scheidbach, Magdalenski trg 9.
Trafika Maher, Magdalenski trg.
Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.
» Kresnik Ana, Franc Jožefova cesta 33.
Fleischmann v Krčevinah pri Mariboru.

Andritz pri Gradcu:
Trafika Schlacher Marija.

Brežice:
Trgovina g. Antona Umek.

Celje:
Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:
Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:
Gosp. Kristel Ferdinand (organist).

Dobrna pri Celju:
Trafika Ropan Alojzija.

Dolenji Logatec:
Trafika A. Kraigher.

Fram:
Trgovina Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:
Trgovina Jurija Gajšek.

Gradec:
Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.
Zeitungs Exp. Kienreich, Sackstr. 4.

Guštanj (Koroško):
Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:
Trgovec g. Ivan Plevnik (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:
Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:
Trgovina M. Zorko.

Kozje:
Trafika Vahčič.

Laški trg:
Trgovina Osolin Jos.

Lebring:
Knjigarna Scheidbach.

Sv. Lenart v Slov. gor.:
Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Leoben:
Nickl Rupert.

Ljutomer:
Trgovina g. Alojzija Vršič.

Malanedelja:
Trgovina Senčar Fr.

Novacerkev pri Celju:
Jankovič Antonija.

Petrovče:
Trgovina Polanc Jozef.

Ptuj:
Trafika Franc Julis Glavni trg.

Podlehnik pri Ptuju:
Trgovina gosp. A. Marinčič.

Postojna:
J. Marinšič.

Radgona:
Trgovina gosp. Antona Korošec.
Trgovina A. Krempl.

Ruše pri Mariboru.
Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici;
Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec;
Trgovina g. Bastjančič.

Sterntal:
Cisel Matilda.

Šmartin na Pohorju:
Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:
Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:
Trgovina g. Peter Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:
Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuju:
Trgovina D. Tombah.

Veržej:
Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:
Trgovina g. A. Brezovnik.

Vransko:
G. Brezovšek Ernest.

Žetale:
Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar" izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Naročnina se najložje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja", Maribor.** Posamezna številka stane 20 vin.

„Straža" izhaja vsak pondeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 12 K, za pol leta 6 K in za četrt leta K 3·—. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža", Maribor.** Pozamezna številka stane, kedar obsega 8 strani, 20 v, na 4 straneh pa 12 v.

Kdor še ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste **vojakom na bojišču.** Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Straži«.

Grajščina

krasno veleposestvo na Štajerskem, lepa lega, **243 oralov zemlje** in sicer 160 oralov travnikov in sadonosnikov, 50 oralov gozda ostalo njive prvovrstne kakovosti. Elegantno grajščinsko poslopje 70 sob 8—9 sob oprem jenih z lepim pohištvom, **80 glav goveje živine**, veliko svinj, vodovodov, električna razsvetljava, več postranskih poslopij, lepa opekarna v zalogi še **600.000 opek**, vinske posode za **1000 polovnjakov 1500 hl. sadjevca**, za prodana jabolka se je izkupilo 9000 K, se proda za **950.000 K**. vknjiženega dolga je **600.000 K**, za izplačati bi bilo nekaj čez 300.000 K. Več pove upravništvo lista. 203

Gostilna

Narodni Dom

v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša vina: Pekerčan i. t. d. Priznano dobra kuhinja.

V Narodnem Domu se vedno najde poštena slovenska družba.

Se priporočata

A. in L. Stelzer.

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna (dalmatinska) od 56 l naprej po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka **F. CVITANIC** vdova **V MARIBORU,** Šolska ulica št. 5.

„Panorama-International"

Maribor, Grajski trg štev. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu" se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 80 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panoramo," pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Knjigarna, umetnine in muzikalije

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah XX

Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

OGLAS.

Najboljši kavni nadomestek v kockah ali odprto na vago v poštnih zavitkih 5 kg prodaja najceneje Alojzij Olifčič Trst, via Coroneo 13. 34

Jesenske prasce

kakih 5 ali brejo svinjo želi kupiti Simon Doško, posestnik Kamnica pri Mariboru. 31

Kupim pianino, madraca in posteljni vložek za denar in druge stvari. Naslov v upravništvu.

KUPIM dobro ohranjen **PIANINO** ali **HARMONIJ** Naslov na upravo tega lista št. »24«.

Hiša na prodaj vogel Viktringhof in Schmidova ulica, primerna za vsako trgovino. Cena 55.000 kron. Pojasnila pri gospej M. Koprivnik Badlova ulica, Vila 15.

Travnik in njiva v bližini mesta Maribora se kupi ali vzame v najem. Vpraša se pri tvrdki Tischler Maribor, Tegetthoff-ova ulica 19.

Majhen vinograd

zraven nekaj gozda, 1 njiva, z opeko krita hiša, stiskalnica, klet, hlev, vse novo v izmeri dveh oralov, krasna solčnata lega v Socki pri Novi cerkvi se proda za 6000 kron. Vpraša se: „Curhaus" Dobrna pri Celju.

Slovenci! Naročajte in razširjajte Stražo!

POZOR!

Za novovpoklicane se toplo priporoča: podpisovanje vojnega zavarovanja ali zavarovanja vojnega posojila c. kr. avstr. vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada.

Mesto za naznanilo v uradnem poslopju c. kr. okrajnega glavarstva, Maribor, II. nadstr. vrata št. 26. 190

Gumij za cepljenje trt,

ima naprodaj, dokler je v zalogi

Franc Ogrizek, trgovec z vinom in sadjem, GRADEC, Parkstrasse št. 7. 198

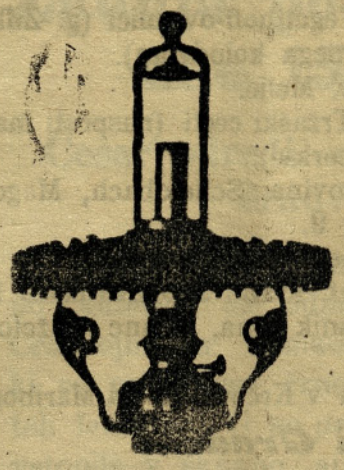

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev ter vodobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 22½ letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4¼%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6,089.850 kron.

Travnik

kupim ali vzamem v najem in sicer v bližini Maribora. Vpraša se pri tvrdki Tischler, Maribor Tegethof-ova ul. 19. 32

Eno cerkev ali oltarno sliko poslika katol. umetnik, propagator umeni cirkevnego, brezplačno, le povrnitev režijskih stroškov Podrobna pojasnila daje „Revue pro umeni cirkveni", Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Učenec in prodajalka se sprejmeta, v trgovini z steklom, porcelanom in galanterijskim blagom. I. Kovačič, Radgona.

Dva viničarja,

le samostojne in spretne strokovne osebe, sprejmem pod ugodnimi pogoji, kot 2000 ozir. 1500 kron plače, letno 2—3 sežnje drv, kosnjive, stanovanje, iz vinograda deputat. Za prehrano je dobro preskrbljeno. Le strokovno izobražene osebe se naj oglasijo pismeno ali ustmeno pri upravništvu „Straže".

Plačam

visoke obresti in dam na željo namesto denarja druge stvari! Vsled nakupa več oralov zemlje se išče na lepo posestvo v lepem trgu nujno posojilo 6000 K proti triletnem odplačilu. Posojilo popolnoma varno! Ponudbe na upravo tega lista. 35

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z omej. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po **3¾%.** Za nalaganje po pošti na razpolago položnice poštne hranilnice štev. 92465.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poroštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. 34

OO „HOTEL BELI VOL", Graška (cesarja Viljema) cesta štev. 9. OO

Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža." Odgovorni urednik: Vekoslav Stupan. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.